

CZU: 343.8

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18681470>

MANIFESTĂRILE SUBCULTURII PENITENCIARE ÎN MEDIUL DEȚINUȚILOR MINORI ȘI TINERI

Liudmila ȘUBELIC¹

Manifestările subculturii penitenciare presupun multiple acțiuni violente, dirijate de liderii neformali ai deținuților, prin care se impune respectarea regulilor subculturii penitenciare: divizarea ierarhică, impunerea anumitei conduite pentru fiecare castă, și, respectiv, subordonarea față de liderii neformali, obligarea de a contribui financiar la „hazna comună”, aplicarea de pedepse fizice pentru încălcarea regulilor subculturii penitenciare, violența sexuală, revolte și violența în masă etc. Studiile realizate de mai mulți autori pe parcursul ultimului deceniu arată că toți deținuții minori au fost familiarizați cu regulile subculturii penitenciare de către deținuții adulți, în timpul detenției acestor două categorii în instituțiile pentru maturi, după care le-au instaurat în mediul deținuților din CDMT Goian (Centru de Detenție pentru Minori și Tineri). Sondajele realizate recent cu deținuții și cu personalul penitenciar din CDMT Goian indică asupra prezenței în continuare a manifestărilor subculturii penitenciare.

Cuvinte-cheie: manifestările subculturii penitenciare, deținuți minori și tineri, liderii deținuților, ierarhie, regulile subculturii penitenciare, personal penitenciar.

MANIFESTATIONS OF PRISON SUBCULTURE IN THE ENVIRONMENT OF JUVENILE AND YOUNG PRISONERS

Liudmila ȘUBELIC¹

The manifestations of the prison subculture involve multiple violent actions, directed by the informal leaders of the prisoners, which impose compliance with the rules of the prison subculture: hierarchical division, imposing a certain behavior for each caste, and, respectively, subordination to the informal leaders, the obligation to contribute financially to the „hazna comună”, the application of physical punishment for violating the rules of the prison subculture, sexual violence, riots and mass violence etc. Studies conducted by several authors over the last decade show that all juvenile prisoners were familiarized with the rules of the prison subculture by adult prisoners, during the detention of these two categories in adult institutions, after which they established them in the environment of the prisoners in the Goian Detention Center for Minors and Youth. Recently surveys conducted with prisoners and prison staff in the Goian DCMY indicate the continued presence of manifestations of the prison subculture.

Keywords: manifestations of prison subculture, minor and young prisoners, prisoner leaders, hierarchy, rules of prison subculture, prison staff.

INTRODUCERE

Pedeapsa cea mai aspră, cu închisoarea, o constituie nu îngrădirea libertății, ci manifestările subculturii penitenciare ce au loc aici în permanență. Subcultura penitenciară este impusă în mod forțat de către liderii neformali ai deținuților, fiind supra-vegheată respectarea normelor acesteia. Pentru cei neinițiați confruntarea cu mani-

INTRODUCTION

The harshest punishment of deprivation of liberty is not the restriction of freedom in penitentiary institutions, but the manifestations of the penitentiary subculture that take place there permanently. The penitentiary subculture is forcibly imposed by the informal leaders of the prisoners, and compliance with its norms is su-

¹ doctorand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: ludmila.subelic@mai.gov.md; ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2460-3796>

PhD Student, The „Ștefan cel Mare” Academy of the MIA of the Republic of Moldova ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: ludmila.subelic@mai.gov.md; ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2460-3796>

festărilor subculturii penitenciare reprezintă un proces dificil, plin de suferințe fizice și morale.

METODE ȘI MATERIALE APLICATE

La elaborarea acestei lucrări au fost utilizate: metoda logică (bazată pe analiza inductivă și deductivă a opiniilor doctrinare referitoare la tema lucrării), metoda empirică (cercetare sociologică prin anchetarea deținuților și personalului CDMT Goian) și metoda prospectivă (de estimare a nivelului de respectare a regulilor subculturii penitenciare de către deținuții minori). Materialele studiate includ lucrări ale autorilor autohtoni (S. Carp, 2021; I. Dolea și V. Zaharia, 2014; T. Mărgărint, 2020; D. Russu și N. Hriplivii, 2022; O. Rusu, 2008; E. Saharneau și T. Mărgărint, 2017; Rapoartele privind activitatea ANP în 2023 și 2024), dar și de peste hotare (CPT Report, 2023; CoE Project, 2018; V. Merkuriev și E. Bogacevskaia, 2008; N. Iakovlev, 2006), acte normative internaționale și date ale sondajelor și interviurilor realizate de autor cu deținuții și personalul CDMT Goian.

DISCUȚII ȘI REZULTATE OBTINUTE

Manifestările elementelor atributive (argoul, porecele, tatuajele, folclorul penitenciar, mesajele criptografice etc.) și reglatoarele (ierarhia, regulile de conduită stabilite pentru fiecare „castă”, regula privind „hazna comună” etc.) ale subculturii penitenciare fortifică influența acestui fenomen.

Rezultatele sondajului realizat de autorii A. Gasparyan, G. Slade ș.a. în 2018, au arătat că modelul castelor în instituțiile penitenciare din R. Moldova, prezentat de deținuți bărbați adulți și personal, au fost identice cu cel prezentat de deținuți minori: infractorii profesioniști (*blatnîe* și *polojenți*) și supraveghetorii lor (*smotryașcie*) se bucură de cel mai mare respect în ierarhie. Casta indezirabililor (*opuscennîe*), „țapii” (*kozli*), care colaborează cu administrația, și

pervised. For the uninitiated, confronting the manifestations of this subculture is a difficult process, full of physical and moral suffering.

METHODS AND MATERIALS APPLIED

In the development of this work, the following methods were used: the logical method (based on the inductive and deductive analysis of doctrinal opinions regarding the topic of the work), the empirical method (sociological research by surveying detainees and staff of the Goian DCMY) and the prospective method (estimating the level of compliance with the rules of the penitentiary subculture by minor detainees). The materials studied include the works of local authors (Carp, 2021; Dolea and Zaharia, 2014; Mărgărint, 2020; Russu and Hriplivii, 2022; Rusu, 2008; Saharneau and Mărgărint, 2017; Reports on the activity of the ANP in 2023 and 2024), but also from abroad (CPT Report, 2023; CoE Project, 2018; Merkuriev and Bogacevskaia, 2008; Iakovlev, 2006), international normative acts and data from surveys and interviews conducted by the author with detainees and staff of the Goian DCMY.

DISCUSSIONS AND RESULTS OBTAINED

The manifestations of the attributive elements (slang, nicknames, tattoos, prison folklore, cryptographic messages etc.) and regulative elements (hierarchy, rules of conduct established for each caste, the rule regarding the „hazna comună” etc.) of the prison subculture strengthen the influence of this phenomenon.

The results of the survey conducted by the authors Gasparyan A., Slade G. et al. in 2018, showed that the caste model in penitentiary institutions in the Republic of Moldova, presented by adult male prisoners and staff, was identical to that presented by juvenile prisoners: professional criminals (*blatnye* and *polozhentsy*) and their supervisors (*smotryashchie*) enjoy the greatest

„schiorii” (*lijniki*), care resping activ înțelegerile hoților, sunt cu toții disprețuiți. Mai rămân „bărbații” (*mujiki*), care nu creează niciun fel de probleme și care sunt, în general, respectați [2, p. 16-17].

Deținuților care refuză supunerea față de „regulile” interne stabilite de subcultura criminală, li se atribuie de către liderii neformali statutul de „neputiovi” sau „lijnik”. Din cauza acestor statute (precum și alte categorii), deținuții sunt limitați în activitățile comune, sunt expuși la diferite forme de abuz și violență din partea altor deținuți [10, pag. 33].

Fiind rugați să indice castele ierarhice de împărțire a deținuților minori, 24 % din personalul CDMT Goian a indicat următoarele variante de ierarhii (de la cea superioară la cea inferioară):

1) „blatnî”; „poreadocinî”; „neputiovi”, „umiliți”; 2) „poreadocinî”, „neputiovi”, „objennî”; 3) „pufoși”, „mujiki” (neputiovi), „umiliți”; 4) „pufoși”, „medii”, „umiliți”; 5) „poreadocinî”, „neputiovi”, „drac”, „objennî cinstit”, „objennî greaznî”, „poponar”; 6) „om”, „drac”, „umilit” [14]. Odată atribuit deținutului, statutul rămâne valabil și la libertate.

La întrebarea „unde, de regulă, are loc repartizarea (ierarhică) a deținuților nou-veniți, pe caste?”, 72 % din personalul penitenciar respondent a indicat izolatorul de urmărire penală, 20 % penitenciarul, 8 % „nu cunosc”. La întrebarea dacă „se obișnuiește ca deținuții nou-veniți să se subordoneze liderilor neformali ai deținuților”, 52 % din respondenți au răspuns „da”, 24 % „nu”, 8 % „nu există lideri”, 8 % „uneori”, 8 % „nu cunosc”. De menționat că, deși personalul CDMT Goian confirmă existența ierarhiei neformale a deținuților minori, în cadrul interviurilor realizate s-a menționat că, grație eforturilor depuse întru reeducarea, resocializarea și neutralizarea manifestărilor subculturii penitenciare, printre deținuții actuali ai CDMT Goian nu există lideri ai încarcerărilor. Mai

respect in the hierarchy. The caste of the untouchables (*opushennye*), the „caprele” (*kozli*), who collaborate with the administration, and the „schiorii” (*lizhniki*), who actively reject thieves’ concepts, are all despised. There remain the „băieții” (*muzhiki*), who do not create any problems and who are generally respected [2, p. 16-17].

Inmates who refuse to obey the internal „rules” established by the criminal subculture are assigned the status of „neputiovi” or „lijnik” by informal leaders. Because of these statuses (as well as other categories), inmates are limited in common activities, are exposed to various forms of abuse and violence from other inmates [10, p. 33].

When asked to indicate the hierarchical castes of the division of juvenile detainees, 24% of the staff of the Goian DCMY indicated the following variants of hierarchies (from the highest to the lowest): 1) „blatnî”; „poreadocinî”; „neputiovi”, „umiliți”; 2) „poreadocinî”, „neputiovi”, „objennî”; 3) „pufoși”, „mujiki” (neputiovi), „umiliți”; 4) „pufoși”, „medii”, „umiliți”; 5) „poreadocinî”, „neputiovi”, „drac”, „objennî cinstit”, „objennî greaznî”, „poponar”; 6) „om”, „drac”, „umilit” [14]. Once assigned to the detainee, the status remains valid even after release.

When asked „where, as a rule, does the (hierarchical) distribution of newly arrived prisoners take place, by caste?”, 72% of the responding prison staff indicated - the pre-trial detention center, 20% - the penitentiary, 8% - „don’t know”. When asked whether „it is customary for newly arrived prisoners to subordinate themselves to the informal leaders of the prisoners”, 52% of the respondents answered „yes”, 24% - „no”, 8% - „there are no leaders”, 8% - „sometimes”, 8% - „don’t know”. It is worth mentioning that, although the staff of the Goian DCMY confirms the existence of an informal hierarchy of juvenile detainees, during the interviews conducted, they mentioned that, thanks to the efforts made in re-education, re-socialization and neu-

mult decât atât, personalul intervievat a declarat că la indicația unor reprezentanți ai administrației, anumiți deținuți îi motivează și mobilizează pe alții să participe la activități planificate. Cu toate acestea, la întrebarea „Prin acțiunile sale, liderii deținuților vă ajută la dirijarea și controlul asupra condamnaților?”, 40% din respondenți au răspuns „nu”, 32% „da”, 8% „uneori”, 8% „nu există lideri”, 12% „nu știu” [14]. Putem concluziona că actualii deținuți minori și tineri au lideri neformali.

Clasificarea dată începe după o anumită perioadă de timp din momentul sosirii condamnaților în instituția penitenciară și repartizării lor în sectoare, brigăzi, iar uneori chiar din momentul sosirii lor în instituție (în lumea criminală există căi proprii de comunicare și obținere a informației) [3, pag. 79]. De la primele experiențe din arestul preventiv și până la intrarea în „carantină” la sosirea în penitenciar, circulă informații despre statutul informal al deținutului. După cum s-a exprimat un deținut respondent, „există comunicare peste tot. În celule sunt telefoane; fiecare are un telefon. În carantină, șeful poate să vorbească cu tine și să te întrebe „cine ești în viață”? Nu poți să ascunzi cine ești”. Întrebarea „cine ești în viață” este normativă și subculturală; intenția este de a descoperi atitudinea față de codul deținuților și intenția de a-l respecta. Atitudinile față de cod, tipul infracțiunii, informațiile despre comportamentul celor din afara penitenciarului și comportamentul în penitenciar contribuie, toate, la poziționarea deținutului în ierarhie. Indiferent de tipul modalității utilizate pentru a transmite o informație, cert este faptul că circulația informațiilor în cadrul subculturii penitenciare joacă un rol foarte important. Mărturia expusă mai jos ilustrează acest fapt: Un respondent, deținut minor din penitenciarul Goian nr. 10, care fusese trimis temporar în penitenciarul Chișinău nr. 13 drept pedeapsă pentru că participase la o revoltă, a explicat: „Aceia dintre noi care

tralization of the manifestations of the penitentiary subculture, there are no leaders of the detainees among the current detainees of the Goian DCMY. Moreover, the interviewed staff stated that at their direction, certain detainees motivate and mobilize others to participate in planned activities. However, to the question „Through their actions, do the leaders of the prisoners help you direct and control the prisoners?” – 40% of the respondents answered „no”, 32% – „yes”, 8% – „sometimes”, 8% stated that there are no leaders; 12% indicated „I don't know” [14]. We can conclude that the current juvenile and young prisoners have informal leaders.

This classification begins after a certain period of time from the moment of the arrival of the convicts in the penitentiary institution and their distribution into sectors, brigades, and sometimes even from the moment of their arrival in the institution (in the criminal world there are their own ways of communication and obtaining information) [3, p. 79]. From the first experiences in pre-trial detention to the entry into „quarantine” upon arrival in the penitentiary, information circulates about the informal status of the prisoner. As one inmate respondent put it, „there is communication everywhere. There are phones in the cells; everyone has a phone. In quarantine, the boss can talk to you and ask you „who are you in life”? You can't hide who you are.” The question „who are you in life” is normative and subcultural; the intention is to discover the attitude towards the inmates' code and the intention to respect it. Attitudes towards the code, the type of crime, information about the behaviour of those outside the prison and behaviour in prison all contribute to the prisoner's position in the hierarchy. Regardless of the type of method used to transmit information, it is certain that the circulation of information within the prison subculture plays a very important role. The testimony presented below illustrates this fact. One respondent,

respectăm înțelegerile, arătăm interes unul față de celălalt, de fapt ne interesează ce se întâmplă în închisoare în general și în afara închisorii. Când am stat la Chișinău nr. 13, am adunat informații pentru cei din Goian, despre cei care au venit, cine sunt și ce se întâmplă în alte penitenciare... Putem să înțelegem cine ar trebui să fie indezirabil sau cine este deja indezirabil... Vreau să spun că întreb și el trebuie să răspundă, dar să răspundă cinstit. Adică pot să vorbesc la telefon (*taksofon*) ca să întreb cine e, să aflu de la alți deținuți ce i s-a întâmplat în viață și ce infracțiune a comis” [2, p. 33-34].

Autorii E. Saharneau și T. Mărgărint prezintă fragmente din interviurile realizate cu minorii deținuți/eliberați, în care aceștia relatează despre subcultura penitenciară: „Era foarte greu, nu știam nimic, este alt fel de lege, și altfel de viață în general și e foarte greu dacă nu știi nimic, mai ales că eu aveam o minte copilărească și nu știam viața de aici, până am învățat, a trecut foarte greu, bătăi multe. Mi-au adus la cunoștință ca să știu și eu ce e pușcărie (minor din penitenciarul Goian). Am fost bătut de ai noștri. Eram 10 persoane în „hată” și mie nu îmi era interesantă viața lor de pușcărie. Mie îmi era interesant așa cum sunt eu la libertate, lor asta nu le plăcea, au fost conflicte, ne-am bătut. Au fost conflicte, ajungeau chiar și la judecată (tânăr eliberat)” [12, p. 18].

Așadar, violența e mijlocul prin care se obține respectarea regulilor subculturii penitenciare și supunerea față de liderii deținuților. Autorii I. Dolea și V. Zaharia menționează că „de fapt, în opinia administrației, cauza majoră a abuzului și violenței între deținuți este subcultura criminală și aspectele conexe acesteia (impunerea statutului, regulilor de subcultură criminală, umilirea și trecerea la un alt nivel ca și ierarhie, executarea indicației unui alt deținut etc.) [4, p. 15]”. Cu ajutorul subculturii criminale, grupările conducătoare în locurile de detenție tind de a lua și menține

a minor prisoner from Goian Penitentiary No. 10, who had been temporarily sent to Chisinau Penitentiary No. 13 as punishment for participating in a riot, explained: „those of us who respect the concepts, show interest in each other, in fact we are interested in what is happening in prison in general and outside the prison. While I was in Chisinau No. 13, I gathered information for those in Goian, about those who came, who they are and what is happening in other penitentiaries... we can understand who should be untouchable or who is already untouchable... I mean you ask and he must answer and answer honestly. I mean I can talk on the phone (*taksafon*) to ask who he is, to find out from other prisoners what happened to him in life and what crime he committed” [2, p. 33-34].

The authors Saharneau E. and Mărgărint T. present excerpts from interviews conducted with detained/released minors, in which they report on the penitentiary subculture: „It was very difficult, I didn't know anything, it's a different kind of law, and a different kind of life in general, and it's very difficult if you don't know anything, especially since I had a childish mind and didn't know life here, until I learned, it was very difficult, a lot of beatings. They introduced me to it so that I too would know what prison was like. (minor, Goian penitentiary) I was beaten by our people. There were 10 of us in the „hată” and I wasn't interested in their prison life. I was interested in how I am at liberty, they didn't like that, there were conflicts, we fought. There were conflicts, they even ended up going to court. (released young man)» [12, p. 18].

Therefore, violence is the means by which compliance with the rules of the penitentiary subculture and submission to the leaders of the prisoners is achieved. The authors Dolea I. and Zaharia V. mention that: „in fact, in the opinion of the administration, the major cause of abuse and violence among prisoners is the criminal subculture and its related aspects (imposi-

puterea neformală asupra celorlalți condamnați, pe calea aplicării violenței. Aceste formațiuni includ, de regulă, nu mai mult de zece indivizi uniți în scopul comiterii infracțiunilor (în principal, jafuri, estorcări, acte violente cu caracter sexual în privința altor deținuți) [15, p. 59-60].

Conform datelor sondajului [13], 29,6% din deținuții minori și tineri respondenți sunt de acord că în penitenciar sunt mereu acte de șantaj și violență la indicația liderilor încarcerărilor, iar 70,4% nu sunt de acord. În același timp, 59,3 % din respondenți se simt în siguranță față de acte de violență și amenințări din partea altor deținuți în penitenciar, iar 40,7% nu se simt în siguranță. Despre supunerea novicilor față de liderii deținuților ne vorbesc și alte răspunsuri oferite de deținuții minori, și anume 37% din respondenți au indicat că arestații nou veniți sunt obligați să se subordoneze liderilor, 55,5% din respondenți au negat acest lucru, iar 7,5% au indicat că nu cunosc despre acest fapt.

Referitor la deținuții CDMT Goian, în anul 2023 datele oficiale [7, p. 10-11] ale Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) indică: 5 cazuri de aplicare a forței fizice și 4 cazuri de aplicare a mijloacelor speciale asupra condamnaților; 37 de automutilări, 69 de leziuni corporale în penitenciar, 12 leziuni corporale la deținuți escortați, 7 altercații între deținuți, precum și asigurarea securității personale conform prevederilor art. 206 din CE pentru 2 deținuți. Iar în anul 2024 datele oficiale [8, pag. 11] indică: 7 cazuri de aplicare a forței fizice și 4 cazuri de aplicare a mijloacelor speciale asupra deținuților; 57 de automutilări, 35 de leziuni corporale în penitenciar, 17 leziuni corporale la deținuți escortați; 8 altercații între deținuți, asigurarea securității personale conform art. 206 CE pentru un încarcerat.

Fiind întrebat dacă „liderii deținuților îi obligă pe alți deținuți să se supună regulilor subculturii penitenciare?”, 40 % dintre

tion of status, rules of the criminal subculture, humiliation and transition to another level as a hierarchy, execution of the indication of another prisoner, etc.) [4, p. 15]”. With the help of the criminal subculture, the leading groups in places of detention tend to take and maintain informal power over other convicts, through the application of violence. These formations usually include no more than ten individuals united for the purpose of committing crimes (mainly robberies, extortion, violent acts of a sexual nature against other prisoners) [15, p. 59-60].

According to the survey data [13], 29.6% of juvenile and young respondents agree that in prison there are always acts of blackmail and violence at the direction of the leaders of the prisoners, and 70.4% - do not agree. At the same time, 59.3% of respondents feel safe from acts of violence and threats from other prisoners in the prison, and 40.7% - do not feel safe in connection with this fact. Other answers provided by juvenile prisoners also speak about the submission of novices to the leaders of the prisoners, namely, 37% of respondents indicated that newly arrived prisoners are forced to subordinate themselves to the leaders of the prisoners, 55.5% of respondents denied this, and 7.5% of respondents indicated that they do not know about this fact.

Regarding the detainees of the Goian DCMY in 2023, the official data [7, p. 10-11] of the National Prison Administration indicate: 5 cases of application of physical force and 4 cases of application of special means on detainees; - 37 self-mutilations, 69 bodily injuries in the penitentiary, 12 bodily injuries to escorted detainees, 7 altercations between detainees, as well as ensuring personal security according to the provisions of art. 206 of the Execution Code (hereafter EC) for 2 detainees. And in 2024, the official data [8, p. 11] indicate: 7 cases of application of physical force and 4 cases of application of special means on detainees; 57 self-mutilations, 35 bodily injuries in the

personalul penitenciar respondent a răspuns „da”, 20 % „nu”, „20 % „nu cunosc”, 12 % „rareori”, 4 % „posibil”, 4 % „nu există lideri”. La întrebarea „În ce mod ar putea fi asigurată protecția deținuților minori de regulile subculturii penitenciare?”, 44 % dintre respondenți au bifat la răspunsul „perfecționarea procedurii de reclamare a cazurilor de violență fizică și sexuală”, 44 % au bifat la răspunsul „sporirea gradului protecției fizice a deținuților”, 4 % au răspuns „deținerea separată, astfel ca minorii rău-intenționați să rămână în regim de celulă”, alte 4 % - „să nu interacționeze cu deținuții maturi”, încă 4 % „nu cunosc”. Iar fiind întrebat dacă „existența unor reguli stricte împiedică personalul penitenciar să răspundă necesităților individuale ale deținuților”, 76 % dintre membrii personalului participant la sondaj a răspuns „nu”, 16 % „nu cunosc”, 4 % „da”, alte 4 % - „nu cred” [14].

În ceea ce privește actele de violență sexuală, acestea au loc nu atât pentru satisfacția poftei sexuale, cât în scopul ridicării autorității, consolidării statutului ierarhic al violatorului, precum și depersonalizării deținuților incomozi prin coborârea statutului acestora. Homosexualismul este foarte răspândit în regimul de detenție în special printre minori, unde acesta se caracterizează prin caracter violent în pofida perioadei de tranziție prin care trec adolescenții și a fonului hormonal. Este răspândit pe larg violul în grup pe timp de noapte. După ce minorul a fost discreditat în așa fel, ceilalți deținuți din celulă cer administrației penitenciarului să fie scos imediat cel „obijduit”.

89% din deținuții minori respondenți au infirmat că în penitenciar au loc destul de des acte de homosexualism forțat, iar 11% au indicat că nu cunosc despre aceasta [13]. Pornind de la faptul că coborârea statutului ierarhic prin aplicarea violenței sexuale e răspândită mai cu seamă în rândul minorilor, privim sceptic aceste din urmă

penitentiary, 17 bodily injuries to escorted detainees; 8 altercations between detainees, ensuring personal security according to art. 206 of the EC for one detainee.

When asked whether „inmate leaders force other inmates to obey the rules of the prison subculture”, 40% of the prison staff respondents answered „yes”, 20% - „no”, 20% - „don't know”, 12% - „rarely”, 4% - „possible”, 4% - „there are no leaders”. When asked „How could the protection of minor inmates from the rules of the prison subculture be ensured?”, 44% of the respondents ticked the answer „improving the procedure for reporting cases of physical and sexual violence”, 44% ticked the answer „increasing the degree of physical protection of inmates”, 4% answered - „separate detention, so that malicious minors remain in a cell”, another 4% - „not to interact with mature inmates”, another 4% - „don't know”. And when asked whether „the existence of strict rules for prisoners prevents prison staff from responding to the individual needs of prisoners”, 76% of the staff members participating in the survey answered - „no”, 16% - „don't know”, 4% - „yes”, another 4% - „don't think so” [14].

As for acts of sexual violence, they occur not so much for the satisfaction of sexual desire, but for the purpose of raising authority, raising or consolidating the hierarchical status of the rapist, as well as depersonalizing uncomfortable detainees by lowering their status.

Homosexuality is very widespread in the detention regime, especially among minors, where it is characterized by a violent character despite the transitional period that adolescents go through and the hormonal background. Gang rape at night is widespread. After the minor has been discredited in this way, the other prisoners in the cell ask the prison administration to immediately remove the „obijduit” (the victim).

89% of the juvenile inmate respondents denied that forced homosexuality oc-

răspunsuri. Nu doar din cauza interdicției de a vorbi despre regulile subculturii penitenciare, ci și deoarece realizarea anonimă sută la sută a sondajului nu a fost posibilă, căci majoritatea respondenților au completat chestionarul în prezența și cu sprijinul asistenților sociali, fără de care nu s-ar fi descurcat din cauza analfabetismului.

În final, tulburările și violența în masă, inclusiv autovătămarea, pot fi utilizate ca semnal al ralierei la conducerea deținuților, pentru a câștiga favoruri sau a avansa în ierarhie. Cele mai puternice dovezi ale acestei situații provin din unitatea pentru minori din penitenciarul Goian nr. 10. Această unitate s-a confruntat cu trei revolte în perioada 2015-2017. În fiecare caz, subcultura criminală a fost un factor agravant, dacă nu cauza directă. Primele două revolte, din septembrie 2015 și iunie 2016, au fost cauzate aparent de aplicarea unei interdicții privind țigările. Potrivit unui membru al personalului prezent în această perioadă, așteptările privind condițiile și privilegiile, precum și normele subculturale „veneau de peste drum”, de la penitenciarul Chișinău nr. 13, unde erau reținuți minorii înainte de proces. Deținuții respondenți care au participat la revoltă au afirmat explicit că acțiunile lor din penitenciarul Goian nr. 10 vor fi bine văzute de subcultura criminală atunci când vor fi transferați în unitățile pentru adulți. Prin urmare, acțiunile din penitenciarul Goian nr. 10 au o funcție de comunicare [2, p. 38-39].

Violența și intimidarea dintre deținuți a fost identificată de către CPT (Comitetul european de Prevenire a Torturii) ca fiind o gravă problemă, încă la prima sa vizită în R. Moldova, în 1998. În 2020, CPT a constatat că problema dată a rămas la fel de gravă, printre solicitările înaintate autorităților fiind: instituirea unui sistem adecvat de evaluare a riscurilor și nevoilor; clasificarea și repartizarea individuală a deținuților pentru a se asigura că nu sunt expuși violențelor din partea altor deținuți; caza-

curs quite often in prison, and 11% indicated that they did not know about it [13]. Given that the lowering of hierarchical status through the use of sexual violence is especially widespread among minors, we view these latter responses with skepticism. Not only because of the prohibition on talking about the rules of the prison subculture, but also because the survey was not completely anonymous, as most respondents completed the questionnaire in the presence and with the support of social workers, without whom they would not have been able to do so due to their illiteracy.

Finally, mass riots and violence, including self-harm, can be used as a rallying signal to the leadership of prisoners, to win favor or to advance in the hierarchy. The strongest evidence of this situation comes from the juvenile unit of Goian Penitentiary No. 10. This unit experienced three riots between 2015 and 2017. In each case, the criminal subculture was an aggravating factor, if not the direct cause. The first two riots, in September 2015 and June 2016, were apparently caused by the enforcement of a cigarette ban. According to a staff member present at the time, expectations regarding conditions and privileges, as well as subcultural norms, „came from across the street” from Chisinau Penitentiary No. 13, where pre-trial juveniles were held. The inmate respondents who participated in the riot explicitly stated that their actions in Goian Penitentiary No. 10 would be well-received by the criminal subculture when they will be transferred to adult units. Therefore, the actions in Goian Penitentiary No. 10 have a communication function [2, p. 38-39].

Violence and intimidation among prisoners was identified as a serious problem by the CPT during its first visit to the Republic of Moldova in 1998. In 2020, the CPT found that this problem remained as serious (among the requests submitted to the authorities were: establishing an adequate system of risk and needs assessment, individual classification and distribution of

rea deținuților să fie efectuată în spații de locuit mici de tip celulă și nu „baracă”; asigurarea supravegherii continue, inclusiv pe timp de noapte, în instituțiile de detenție; contracararea fenomenului ierarhiei neoficiale din penitenciare prin măsuri concrete precum încetarea practicii de folosire a liderilor neformali printre deținuți pentru a menține ordinea și controlul asupra masei generale în aceste instituții; privarea liderilor neformali din penitenciare de posibilitatea de a avea acces la deținuții nou-veniți sau fără recidivă și a efectua „desemnări de castă”; informarea repetată a personalului penitenciar referitor la faptul că orice membru al acestuia, care facilitează contactele cu subcultura urmează a fi supus sancțiunilor corespunzătoare ș.a. Iar în 2022, CPT a stabilit că recomandările sale privind combaterea violenței și a ierarhiei neformale în rândul deținuților rămân neimplementate și a făcut apel, în mod repetat, la autoritățile moldovenești să ia măsuri hotărâte, fără întârziere, pentru a preveni violența și intimidarea între deținuți în întreg sistemul penitenciar [9, p. 5, 6].

Constatările vizitei din 2022 indică în mod clar că o serie de cazuri de violență între deținuți rămân nedetectate, deoarece victimele sunt intimidat sistematic de către făptuitori, sub amenințarea ulterioarei violențe, să nu se plângă personalului și să nu solicite examinare medicală. Multe persoane deținute în închisoare, care au fost intervievate în timpul vizitei, au descris delegației atmosfera generală de intimidare și violență folosită de liderii informali din închisori și cercurile apropiate lor ca să-și impună regulile neformale altor persoane deținute, inclusiv obligația de a contribui în mod regulat la un fond colectiv ilegal („obșceak”), administrat de conducătorii neformali din închisori, existând și alte forme de extorcare, aplicate prin amenințări sau violență fizică reală. Totodată, CPT remarcă incapacitatea personalului de a interveni în aceste incidente [9, p. 12-13].

prisoners to ensure that prisoners are not exposed to violence from other prisoners; accommodation of prisoners in small cell-type living spaces and not „barracks”; ensuring continuous supervision, including at night, in detention institutions; countering the phenomenon of unofficial hierarchy in prisons through concrete measures such as: ending the practice of using informal leaders among prisoners to maintain order and control over the general mass in these institutions; depriving informal prison leaders of the opportunity to have access to newly arrived or non-recidivist prisoners and to carry out „caste designations”; repeatedly informing prison staff that any member of the staff who facilitates contacts with the subculture will be subject to appropriate sanctions etc.). And in 2022, the CPT established that its recommendations on combating violence and informal hierarchy among prisoners remain unimplemented and repeatedly called on the Moldovan authorities to take decisive measures, without delay, to prevent violence and intimidation among prisoners throughout the prison system [9, p. 5, 6].

The findings of the 2022 visit clearly indicate that a number of cases of inter-prisoner violence remain undetected because the victims are systematically intimidated by the perpetrators, under threat of further violence, not to complain to staff and not to request a medical examination. ... a large number of prisoners interviewed during the visit described to the delegation the general atmosphere of intimidation and violence used by informal prison leaders and their close circles to impose their informal rules on other prisoners, including the obligation to regularly contribute to an illegal collective fund („obshchak”) managed by informal prison leaders and other forms of extortion, applied through threats or actual physical violence. At the same time, the CPT notes the inability of staff to intervene in these incidents [9, p. 12-13].

As highlighted in previous visit re-

După cum s-a subliniat în rapoartele de vizită anterioare, CPT consideră că eșecul continuu al autorităților moldovenești de a asigura un mediu sigur și securizat pentru persoanele deținute în închisoare este direct legat de o serie de factori, mai ales de lipsa cronică de personal de detenție, dependența de liderii deținuților informal pentru a păstra controlul asupra deținuților și existența căminelor de mare capacitate [9, p. 18]. O altă manifestare a subculturii penitenciare este determinarea deținuților atribuiți la castele inferioare de a contribui financiar, benevol și forțat, la „hazna comună”, regulă ce parazitează pe ideea colectivității, beneficiarii reali fiind liderii deținuților. Mecanismele de extorcare folosite în acest sens sunt: oferirea unor servicii sau a protecției, determinarea de a participa la jocuri de noroc, soldate cu pierderi inevitabile etc.

Autorul T. Mărgărint oferă detalii privind regula „haznă comună”: „Există o anumită tensiune între două principii, voluntar și obligatoriu de a contribui la acest fond comun. A oferi în „obșceak” este pe de o parte benevol, pe de altă parte impus de către autoritățile din penitenciar pentru a avea un trai liniștit, pentru a nu fi percheziționat de angajați”. Deci, liderii deținuților decid care deținuți să fie percheziționați de către personalul penitenciar. „Ca să poți fi lăsat să dormi în liniște, să ai un telefon mobil, pe care îl cumperi tot din banii tăi, trebuie să dai lunar o anumită sumă de bani. Ei nu te impun prin violență, dar ei spun așa: „Dacă vrei telefon, trebuie să joci în cărți sau alte jocuri de noroc”, nu îți iau banii aceștia așa. Trebuie să plătești. ...Când eu am fost acolo, totul era deschis, angajații nu puneau pe tine mâna. Era totul normal. Iar dacă este liniște și totul e bine, înseamnă că trebuie să plătești mai mult. Oricum o anumită sumă de bani se duce angajaților. Asta e cu siguranță, deoarece nu este posibil ca ei să te lase în pace pur și simplu și să nu facă percheziție... Re-

ports, the CPT considers that the Moldovan authorities' continued failure to ensure a safe and secure environment for persons detained in prison is directly linked to a number of factors, in particular the chronic shortage of detention staff, the reliance on informal prison leaders to maintain control over the prison population and the existence of large-capacity dormitories [9, p. 18].

Another manifestation of the prison subculture is the determination of prisoners assigned to lower castes to contribute financially, voluntarily and forcibly, to the „hazna comună”, a rule that parasitizes on the idea of collectivity, the real beneficiaries being the leaders of the prisoners. The extortion mechanisms used in this regard are: offering services, offering protection, determination to participate in gambling, resulting in inevitable losses, etc.

Author Mărgărint T. provides details on the „hazna comună” rule: „There is a certain tension between two principles, voluntary and mandatory to contribute to this common fund. Giving in „obșceak” is on the one hand voluntary, on the other hand imposed by the prison authorities in order to have a peaceful life, in order not to be searched by employees”. So, the leaders of the prisoners decide which prisoners are to be searched by prison staff. „In order to be allowed to sleep in peace, to have a mobile phone, which you also buy with your own money, you have to give a certain amount of money monthly. They don't impose it on you through violence, but they say: „If you want a phone, you have to play cards or other games of chance”, they don't take this money from you like that. You have to pay. ... When I was there, it was everything, everything was open, the employees didn't touch you. Everything was normal. And if it's quiet and everything is fine, it means you have to pay more. Anyway, a certain amount of money also goes to the employees. That's for sure, because it's not possible for them to simply leave you alone and not search you, simply because they don't want that. Accordingly, a

spectiv și o sumă mai mare trebuie să fie direcționată. Lor (autorităților din penitenciar) le este indiferent de la cine tu ai să ceri banii aceștia – de la mama, de la tata. Dacă nu ai bani, atunci te vor bate. Multe ce poate fi. ...Pentru trai liniștit în închisoare se plătește autorităților penitenciare, care mai apoi au înțelegeri cu angajații privind anumite înlesniri, privind posibilitatea evitării respectării unor norme formale din pușcărie. Suma este diferită de la penitenciar la penitenciar [6, p. 121].

În acest sens, 22% dintre deținuții minori respondenți [13] au afirmat că sunt obligați în penitenciar să participe la „haznaua comună” sub sancțiunea pedepsei, 74% din ei au negat acest lucru, iar 4% s-au abținut de la răspuns. De asemenea, 85% din respondenți au negat obligația fiecărui deținut de a preda în „haznaua comună” tot ce obține (7,5% din respondenți s-au pronunțat afirmativ, iar 7,5% s-au abținut de la răspuns), 70,3% din respondenți nu au fost de acord cu afirmația că doar deținuții din casta superioară obțin beneficii mari din contul „haznălei comune” (26% din respondenți au fost de acord, iar 3,7% au indicat că nu cunosc). Aceste rezultate ale sondajului arată că deținuții minori nu numai cunosc normele subculturii penitenciare privind „haznaua comună”, dar și faptul că unii dintre ei sunt impuși să contribuie la „obșceak”.

Grav e faptul că personalul penitenciar nu e în măsură de a împiedica divizarea ierarhică, și, respectiv, estorcarea de bani. Potrivit deținuților, neimplicarea personalului penitenciar în extorcarea se datorează faptului că administrația e plătită din „fonduri” extorcate pentru a preveni orice intervenție în activitățile ilicite ale liderilor deținuților. Pe de altă parte, experții consideră că eșecul în ceea ce privește asigurarea securității deținuților se datorează numărului insuficient de personal penitenciar, ce condiționează dependența ultimului de liderii deținuților. În acest context,

larger amount must be directed. They (the prison authorities) don't care who you ask for this money from – from your mother, from your father. If you don't have money, then they will beat you. A lot can happen ... For living peacefully in prisons, the prison authorities are paid, who then have agreements with the employees regarding certain facilities, regarding the possibility of avoiding compliance with formal prison regulations. The amount varies from prison to prison [6, p. 121].

In this regard, 22% of the juvenile inmate respondents [13] stated that they are obliged to participate in the „haznaua comună” in prison under penalty of punishment, 74% of them denied this, and 4% abstained from answering. Also, 85% of the respondents denied the obligation of each inmate to hand over everything they obtain to the „haznaua comună” (7.5% of the respondents said yes, and 7.5% abstained from answering), 70.3% of the respondents did not agree with the statement that only prisoners from the upper caste obtain large benefits from the „haznaua comună” (26% of the respondents agreed, and 3.7% indicated that they did not know about this). These survey results show that juvenile detainees not only know the prison subculture's norms regarding the „haznaua comună”, but also that some of them are forced to contribute to the „haznaua comună”.

The serious fact is that the prison staff is not able to prevent the hierarchical division, and, respectively, the extortion of money. According to the prisoners, the non-involvement of the prison staff in the extortion is due to the fact that the prison administration is paid with the extorted funds to prevent any intervention in the illicit activities of the prisoners' leaders. On the other hand, experts believe that the failure to ensure the security of the prisoners is due to the insufficient number of prison staff, which conditions the dependence of the latter on the prisoners' leaders.

In this context, the proposal of the

prezintă interes propunerea autorului rus N. Iakovlev referitoare la „crearea unor fonduri de ajutor reciproc pentru condamnați ca opoziție față de „fondul comun” al hoților în instituțiile penitenciare, ceea ce ar permite scăderea influenței negative a autorităților lumii interlope asupra reprezentanților subculturii penitenciare” [16].

Deținuții minori tind să sancționeze mai dur pentru nerespectarea tradițiilor penitenciare, regulilor de conduită, deși majoritatea din ei le încalcă. În cadrul sondajului realizat de autor, 40,5% din deținuții minori au confirmat, iar 59,5% au negat că pentru încălcarea regulilor și tradițiilor deținuților, vinovații sunt mereu pedepsiți. De remarcat că, în calitate de pedeapsă pentru încălcarea regulilor și tradițiilor de către deținuți, respondenții au indicat indici relativ mici în privința actelor de violență fizică (22% au răspuns „da”, 74% s-au pronunțat că „nu”, iar 4% „nu știu”), precum și coborârii în casta inferioară (15% au răspuns „da”, 70% „nu” și 15% „nu știu”) [13].

În cadrul sondajului [14] realizat cu personalul penitenciar al CDMT Goian, fiind pusă întrebarea dacă „deținuții care resping regulile subculturii penitenciare se confruntă cu dificultăți de respectare a regimului de detenție?”, 36 % au răspuns „nu”, 28 % „nu cunosc”, 24 „da”, 8 % „câteodată, parțial”, 4 % „posibil”; la întrebarea dacă „personalul penitenciarului este capabil să ofere protecție totală deținuților-victime ale actelor de violență fizică, sexuală, psihică?”, 76 % au răspuns „da” (fiind indicat și un comentariu: „sunt cazați aparte și este asigurată o supraveghere sporită”), 16 % „nu cunosc”, 4 % parțial, 4 % „nu”; la întrebarea „considerați că normele subculturii penitenciare ajută deținuții să reziste în detenție?”, 40 % au răspuns „da”, alte 40 % „nu”, 8 % „nu cunosc”, 4 % „câteodată”, alte 4 % „sunt anumite reguli de conviețuire”; la întrebarea „pentru deținuți este mai important să respecte regulile subculturii penitenciare decât normele actelor normative

Russian author N. Iakovlev regarding „the creation of mutual aid funds for convicts as an opposition to the „common fund” of thieves in penitentiary institutions, which would allow reducing the level of negative influence of the underworld authorities on representatives of the penitentiary subculture” [16] is of interest.

Juvenile prisoners tend to be punished more harshly for not respecting prison traditions and rules of conduct, although most of them violate them.

In the survey conducted by the author, 40.5% of juvenile prisoners confirmed, and 59.5% denied, that for violating the rules and traditions of the prisoners, the guilty are always punished. It is noteworthy that, as a punishment for violating the rules and traditions by the prisoners, the respondents indicated relatively low rates of acts of physical violence (22% answered „yes”, 74% answered „no”, and 4% answered „don't know”), as well as descent to a lower caste (15% answered „yes”, 70% answered „no”, and 15% answered „don't know”) [13].

In the survey [14] conducted with the prison staff of the Goian DCMY, when asked whether „prisoners who reject the rules of the prison subculture face difficulties in respecting the detention regime”, 36% answered „no”, 28% - „don't know”, 24 - „yes”, 8% - „sometimes, partially”, 4% - „possible”; to the question whether „the prison staff is able to provide total protection to prisoners-victims of acts of physical, sexual, psychological violence”, 76% answered „yes” (with a comment also indicated: „they are housed separately and increased supervision is ensured”), 16% - „don't know”, 4% - partially, 4% - „no”; to the question „do you consider that the rules of the prison subculture help prisoners to endure detention”, 40% answered „yes”, another 40% - „no”, 8% - „don't know”, 4% - „sometimes”, another 4% - „there are certain rules of co-existence”, to the question „for prisoners it is more important to respect the rules of the penitentiary subculture than the norms of

și regimul de detenție?”, 36 % au răspuns „da” (adăugând că „pentru siguranța lor”, „pentru o parte dintre ei”), 36 % „nu”, 8 % „ambele au importanță”, 4 % „în funcție de situații/persoană”, 16 % „nu știu”. Fiind întrebați „cum administrația și personalul penitenciar sancționează deținuții care aplică pedepse pentru nerespectarea regulilor subculturii penitenciare?”, 60 % „sancționare conform CE”, 28 % „nu știu”, 4 % „în funcție de caz”, 4 % „deținuții nu au frică de pedepse, deoarece acestea sunt blânde”, 4 % în niciun fel.

O altă manifestare a subculturii penitenciare o constituie tatuarea. Astfel, 63% din deținuții minori respondenți au indicat că posedă tatuaje, iar 37% că nu le au. De asemenea, la afirmația precum că în închisori se aplică tatuaje în mod forțat, 3,7% din deținuții minori au răspuns afirmativ, 88,9% au negat și 7,4% au spus că nu cunosc despre acest fapt [13].

Deși legislația execuțional-penală interzice condamnaților de a se tatua și a tatua alte persoane (art. 242² alin. (28) din CE), nici CE, nici SEPC nu conține vreo clauză privind modul în care este verificată prezența tatuajelor. În acest context, venim cu propunerea de modificare a pct. 25 din SEPC, prin adăugarea după abrevierea „etc.” a următoarelor cuvinte: „precum și a existenței tatuajelor (cu imaginea și descrierea detaliată, inclusiv a semnificației acestora, după posibilitate)”.

Oricine rămâne la Goian nr. 10 peste vârsta de 18 ani (codul de executare permite minorilor cu o purtare bună să rămână până la 23 de ani), va fi judecat aspru de deținuții în penitenciarul pentru adulți. Cei care nu încearcă să instituie codul hoților sunt și ei judecați negativ, de unde încercarea de a-i influența pe alți deținuți minori, în special pe noii-veniți [2, p. 36].

În cursul interviurilor avute cu membrii personalului din CDMT Goian, atât în anul 2023, cât și în 2024, s-a stabilit că printre deținuții sunt minori care abia așteaptă

normative acts and the detention regime”, 36% answered „yes” (adding „for their safety”, „for some of them”), 36% - „no”, 8% - „both are important”, 4% - „depending on the situations/person”, 16% - „don’t know”. When asked „how do the prison administration and staff sanction prisoners who apply punishments for not respecting the rules of the prison subculture”, 60% - „sanctions according to the EC”, 28% - „don’t know”, 4% - „depending on the case”, 4% - „prisoners are not afraid of punishments, because they are mild”, 4% - not at all.

Another manifestation of the prison subculture is tattooing. Thus, 63% of the juvenile inmates respondents indicated that they had tattoos, and 37% indicated that they did not. Also, to the statement that tattoos are applied forcibly in prisons, 3.7% of juvenile detainees answered affirmatively, 88.9% denied and 7.4% stated that they did not know about this fact [13].

Although the criminal-executive legislation prohibits convicts from tattooing themselves and other persons (art. 242² para. (28) of the EC), neither the EC nor the Status of execution of sentence by convicts, contain any clause regarding the manner in which the possession of tattoos is verified. In this context, we propose to amend point 25 of the SEPC, by adding after the abbreviation „etc.” the following words: „as well as the existence of tattoos (with the image and detailed description, including their meaning, if possible)”.

Anyone who remains at Goian no. 10 after the age of 18 (the execution code allows minors with good behavior to remain until the age of 23) will be judged harshly in the adult penitentiary. Those who do not try to establish the thieves’ code are also judged negatively, hence the attempt to influence other minor prisoners, especially the newcomers [2, p. 36].

During interviews with staff members from the Goian DCMY, both in 2023 and 2024, it was established that among the detainees there are minors who are just wait-

să atingă majoratul ca să fie transferați în instituții penitenciare pentru adulți [5]. Faptul dat arată că deținuții CDMT Goian cunosc, respectă și promovează regulile subculturii penitenciare.

După autorul O. Rusu, „un loc deosebit în viața condamnaților îl ocupă diversele jocuri și distracții. Cauzele răspândirii lor nu constau doar în tentația de a-și consuma în mod distractiv timpul, dar și în posibilitatea de a pune, prin intermediul lor, în dependență și a supune voinței sale alte persoane, precum și obținerea unui profit material. Rezultatele jocurilor pot influența considerabil soarta condamnatului (în caz de pierdere el poate fi degradat în casta inferioară, omorât etc.) și statutul său în ierarhia criminală [11, p. 110].

La afirmația că „legea penitenciară îi obligă să cunoască jocul de cărți”, 7,5% din deținuții minori au oferit răspuns afirmativ, 85% din respondenți au negat acest fapt și 7,5% au indicat că nu cunosc despre acest lucru. De asemenea, 18,5% din respondenți au fost de acord cu faptul că deținuții nu întotdeauna sunt cinstiți unii cu alți în jocul în cărți, pe când 66,7% din respondenți nu au fost de acord cu acest fapt, iar 14,8% s-au abținut de la răspuns. Totodată, 37% din respondenți au confirmat existența diferitelor metode de trișare cu scopul de a crea datorii unui anumit deținut, 52% au infirmat și 11% au indicat că nu cunosc [13]. Astfel, putem afirma că, deși nu este obligatoriu, jocul de cărți încă se mai practică în mediul deținuților minori, fiind folosit prin trișare ca metodă de creare artificială a datoriilor.

În contextul celor expuse supra, considerăm că întru diminuarea situațiilor conflictuale dintre deținuți minori, și, implicit, neutralizarea influenței subculturii penitenciare în mediul deținuților minori, este oportun de a introduce noi criterii de separare a acestora, după cum urmează:

1) deținerea separată a minorilor aflați pentru prima oară în detenție față de cei

ing to reach the age of majority to be transferred to adult penitentiary institutions [5]. This fact shows that the detainees of the Goian DCMY know, respect and promote the rules of the penitentiary subculture.

According to the author Rusu O., „a special place in the lives of convicts is occupied by various games and entertainments. The reasons for their spread are not only the temptation to spend time in an entertaining way, but also the possibility of putting, through them, other people into dependence and subjecting them to one's will, as well as obtaining material profit. The results of the games can considerably influence the fate of the convict (in case of loss, he can be degraded to a lower caste, killed, etc.) and his status in the criminal hierarchy [11, p. 110].

When asked that „the prison law requires them to know how to play cards”, 7.5% of the minor prisoners responded in the affirmative, 85% of the respondents denied this fact and 7.5% indicated that they did not know about this fact. Also, 18.5% of the respondents agreed that prisoners are not always honest with each other when playing cards, while 66.7% of the respondents did not agree with this fact and 14.8% refrained from answering. At the same time, 37% of the respondents confirmed the existence of various cheating methods with the aim of creating debts for a particular prisoner, 52% denied this and 11% indicated that they did not know about it [13]. Thus, we can state that, although it is not mandatory, playing cards is still practiced in the environment of minor prisoners, being used through cheating as a method of artificially creating debts.

In the context of the above, we consider that in order to reduce conflict situations between minor detainees, and, implicitly, neutralize the influence of the penitentiary subculture in the environment of minor detainees, it is appropriate to introduce new criteria for their separation as follows: 1) separate detention of minors in

care anterior au fost încarcerati, din momentul reținerii și până la eliberare; plasarea lor în funcție de nivelul infectării cu elemente ale subculturii penitenciare, stabilit în baza raportului corespunzător de evaluare;

2) separarea deținuților minori de cei cu vârste cuprinse între 18 și 23 de ani deținuți la CDMT Goian;

3) separarea condamnaților care impun respectarea regulilor și tradițiilor subculturii penitenciare de ceilalți infractori;

4) privarea liderilor deținuților de posibilitatea de a propaga regulile subculturii penitenciare, de a efectua repartizarea ierarhică a deținuților, de a rezolva conflictele dintre deținuți etc.

Importanță deosebită prezintă respectarea prevederilor din Regulile Nelson Mandela, potrivit cărora „Celulele sau camerele destinate izolării nocturne nu vor fi ocupate decât de un singur deținut. Dacă pentru motive speciale, cum ar fi din cauza unei supraaglomerări temporare, administrația centrală a penitenciarului trebuie să facă excepție de la această regulă, va trebui să se evite ca să stea doi deținuți în câte o celulă sau cameră individuală” [1, reg. 12 alin. (1)]. Alin. (2) din același regulament stipulează următoarele: „În caz că se recurge la dormitoare, acestea trebuie să fie ocupate de către deținuți selecționați cu grijă și recunoscuți apti să fie cazați în aceste condiții. Noaptea ei vor fi supuși unei supravegheri regulate, adaptată tipului respectiv de penitenciar”.

CONCLUZII

Manifestările subculturii penitenciare a deținuților minori și tineri ne sugerează că ei aplică pe larg regulile acestei subculturi, ceea ce contribuie la menținerea influenței fenomenului dat. Acestea implică violența fizică drept mijloc prin care liderii neformali ai deținuților asigură respectarea regulilor subculturii penitenciare de către toți deținuții, ceea ce le oferă primilor pu-

detention for the first time from those who were previously detained, from the moment of detention until release; their placement depending on the level of infection with elements of the penitentiary subculture, established based on the appropriate evaluation report; 2) separation of minor detainees from those aged 18 – 23 detained in the Goian DCMY; 3) separation of convicts who impose on other convicts the observance of the rules and traditions of the prison subculture from other convicts; 4) deprivation of the leaders of the prisoners of the opportunity to propagate the rules of the prison subculture, to carry out the hierarchical distribution of prisoners, to resolve conflicts between prisoners, etc.

Of particular importance is the observance of the provisions of the Nelson Mandela Rules, according to which: „Cells or rooms intended for night-time isolation shall not be occupied by more than one prisoner. If, for special reasons, such as temporary overcrowding, the central administration of the prison needs to make an exception to this rule, two prisoners shall not be accommodated in a single cell or room” [1, reg. 12 para. (1)]. Para. (2) of the same rule stipulates the following: „In the event that dormitories are used, they shall be occupied by prisoners carefully selected and recognized as suitable for accommodation in these conditions. They shall be subject to regular night-time supervision, adapted to the type of prison concerned”.

CONCLUSIONS

The manifestations of the penitentiary subculture of minor and young prisoners suggest that they widely apply the rules of the penitentiary subculture, which contributes to maintaining the influence of this phenomenon. They involve physical violence as a means by which the informal leaders of the prisoners ensure compliance with the rules of the penitentiary subculture by all prisoners, which gives them decision-making power and influ-

tere de decizie și influență chiar și asupra administrației penitenciare. Manifestările respective suprimă siguranța deținuților și atingerea eficientă a scopurilor pedepsei. Numărul insuficient de personal în instituții penitenciare este considerat de experți care au vizitat închisori din R. Moldova ca fiind una dintre cauzele incapacității de a controla eficient masa deținuților și, respectiv, de dependență față de liderii neformali ai acestora.

ence even over the prison administration. These manifestations suppress the safety of prisoners and the effective achievement of the goals of punishment. The insufficient number of staff in penitentiary institutions is considered by experts who visited the penitentiaries in the Republic of Moldova, as one of the causes of the inability to effectively control the mass of prisoners and, respectively, of their dependence on their informal leaders.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

BIBLIOGRAPHICAL REFERENCES

1. Ansamblul de reguli minime ale ONU pentru tratamentul deținuților, adoptate prin Rezoluția Adunării Generale din 17 decembrie 2015 (Regulile Nelson Mandela). https://avp.ro/wp-content/uploads/2021/01/ansamblu_reguli_mnp.pdf (accesat 17.01.2021).
2. Baseline Study into Criminal Subculture in Prisons in the Republic of Moldova. CoE Project „Support to Criminal Justice Reforms in the Republic of Moldova”, 2018, 281 p. <https://rm.coe.int/criminal-subculture-md-en-/1680796111> (accesat 29.09.2019).
3. Carp S. Drept execuțional-penal. Ediție revăzută și adăugită. Chișinău: Ed.: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2021. 246 p.
4. Dolea I., Zaharia V. Securitatea personală în mediul penitenciar. Chișinău: Institutul de Reforme Penale, Editura „Cartea Juridică”, 2014. 96 p. https://irp.md/uploads/files/2014-03/1394397645_studiu-securitatea-personala-in-mediul-penitenciar.pdf (vizitat 05.02.2020).
5. Interviu realizat de către autor cu personalul CDMT Goian, în perioada 3-7 martie 2025.
6. Mărgărint T. Viața în detenție. Antropologia cotidianului. În: Revista de Et-nologie și Culturologie. Volumul XXVII. Chișinău: 2020.
7. Raportul privind activitatea sistemului administrației penitenciare pentru anul 2023, Chișinău, ianuarie 2024, 46 p. https://drive.google.com/file/d/1Vyn8BydVU_cPz2pkvO_lWbSwzU-GHAj9Vw/view (accesat 16.02.2024).
8. Raportul privind activitatea sistemului administrației penitenciare pentru anul 2024. Chișinău, ianuarie 2025, 57 p. <https://www.anp.gov.md/sites/default/files/DPAM/Bilant%2C%20rapoarte%20analitice/BILAN%C8%9A%202024.pdf> (accesat 04.02.2025).
9. Report to the Moldovan Government on the ad hoc visit to the Republic of Moldova carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 5 to 13 December 2022, published in Strasbourg, 2023. <https://rm.coe.int/1680ac59d8> (accesat 10.01.2024).
10. Russu D., Hriplivii N. Raport privind Evaluarea mecanismului de prevenire și combatere a relelor tratamente în sistemul penitenciar din Republica Moldova. Chișinău: Promo-LEX, 2022, 69 p.

- <https://promolex.md/wp-content/uploads/2022/11/Raport-Evaluarea-Mecanismului-de-Prevenire-C8%99i-Combatere-a-Relelor-Tratamente-%C3%AEn-Sistemul-Penitenciar-din-Republica-Moldova-1.pdf> (accesat t 24.09.2023).
11. Rusu O. Subcultura criminală și influența ei asupra resocializării condamnaților. În: *Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, Ediția a VIII-a*. Chișinău: 2008.
 12. Saharneau E., Mărgărint T. Tabuuri și rituri de trecere prezente în penitenciarul pentru minori - Goian, Raport, septembrie 2014. Chișinău: Centrul de Cercetări Calitative în Antropologie, 2017, 44 p. <http://norlam.md/lib.php?l=ro&idc=289> (accesat 09.05.2020).
 13. Sondaj anonim realizat de către autor cu deținuții CDMT Goian, la 23.11.2023.
 14. Sondaj anonim realizat de către autor cu personalul CDMT Goian, între 3-7 martie 2025.
 15. Меркурьев В., Богачевская Е. Тюремная субкультура как динамичный доминантный фактор организованной пенитенциарной преступности. Структура криминальной общности. В: *Вестник Владимирского юрид. института*, 2008, № 4 (9).
 16. Яковлев Н. Тюремная (пенитенциарная) субкультура как криминогенный фактор и перспективы нейтрализации её негативного влияния: Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. Рязань, 2006, 24 с. <https://www.disscat.com/content/tyuremnaya-penitentsiarnaya-subkultura-kak-kriminogennyi-faktor-i-perspektivy-neitralizatsii/read> (accesat 15.06.2018).
-